

Philippe Astruc,

Koffie met koekjes.

Philippe een Fransman met een vriendelijk gezicht. Geboren in Parijs, 1964. Dertiende arrondissement. Hij groeide daarop, ging ernaar school, studeerde er economie en finance. Management, zei hij, maar eigenlijk ging het over cijfers en systemen. Zijn vader stierf toen hij twee was. Peritonitis, na een blindedarmontsteking. Midden in de nacht. Te snel. Hij kent hem nauwelijks. “Als ik geen foto zie, kan ik geen beeld vormen,” zei hij. Zijn vader was een hoge ambtenaar bij Financiën.

Zijn moeder kwam uit de Limousin, zijn vader uit de Cévennes. Met de familie van zijn vader heeft hij bijna geen contact meer. Er was een tante, getrouwd met een Kabyl uit Algerije. Neven en nichten met Arabische voornamen. In de jaren zestig was dat niet vanzelfsprekend in Frankrijk. Als kind kwam hij er wel. Later niet meer. Het is gewoon weggeleden.

Aan de kant van zijn moeder was er meer samenhang. Een huis in de Limousin. Later een stuk grond in Villefranche-sur-Mer, aan de Rivière. Dat was geen investering, zei hij. Gewoon een plek in de zon. Er kwam een villa, ontworpen door een Italiaanse architect. De prijzen stegen later pas. Uiteindelijk is het verkocht. Familie en geld verdienen maken dingen ingewikkeld, dat zei hij niet letterlijk, maar zo klonk het.

Zijn moeder was muzikaal. Ze speelde goed piano. Ze tekende ook. Maar ze deed er niets mee. Haar ouders waren onderwijzers. Je moest een veilig beroep kiezen. Geen kunstenaar worden. Dat was de sfeer. “Als je ouder wordt, wordt je leven een puzzel,” zei hij. “Dan zie je wat er had kunnen zijn.”

Zelf speelde hij een beetje gitaar. Veel dingen had hij zichzelf geleerd. Bridge ook. Dat begon met een oud boek van zijn opa in de Limousin. Vier mensen zoeken, kaarten op tafel, spelen. Geen systeem, geen theorie. Later zei een vriend dat hij het serieuzer moest aanpakken. Dat deed hij een tijdje. En toen weer niet. Andere dingen kregen voorrang.

In 1997 was hij in Costa Rica. Daar ontmoette hij zijn vrouw. Liefde op het eerste gezicht. Zij was Nederlandse, op reis. Vanaf dat moment ging het heen en weer tussen Parijs en Amsterdam. Weekenden, plannen zonder vaste vorm. En toen kwam de vraag of hij in Frankrijk zou blijven of de stap zou maken.

Hij werkte toen bij Financiën. Ambtenaar. Een veilige baan in Frankrijk. Beschermd. Vast. Hij twijfelde. Andere taal, ander land. Nederlands leren, zei hij, is voor een Fransman geen bijzaak.

Hij begon in Parijs met Nederlandse les. Vooral schriftelijk. In Amsterdam volgde hij een intensieve cursus aan de UvA. Hij zat in een klas met mensen die het Nederlands al veel beter spraken dan hij. Hij verstond het nieuws nauwelijks, zei hij. Taal is meer dan woorden. Het is ook cultuur. Humor. Referenties. Dingen die je mist als je ergens nieuw bent.

Hij regelde een constructie met Frankrijk. Officieel bleef hij ambtenaar, “in beschikbaarheid”. Geen salaris, wel zijn plek behouden. Zo kon hij in Nederland werken zonder alles definitief af te snijden. Eerst bij een holding met vastgoed in Frankrijk. Later bij andere bedrijven. Hij

volgde ook nog een intensieve taaltraining bij Regina Coeli, de nonnen in Vught. Handig, zei hij, maar je blijft toch altijd een beetje ertussen.

Ze kregen een dochter, Amélie. Ze is nu 23 en studeert AI in Groningen.

Bridge kwam later weer terug. Via. Een telefoontje. Iemand die iemand zocht om in te vallen. En zo zat hij weer aan tafel. Niet alleen voor het spel. Ook voor de mensen. “Hoe maak je vrienden?” vroeg hij zich af. In de bridgeclub ging dat makkelijker dan in veel andere plekken.

Op donderdagavond speelt hij met zijn vrouw. Dat gaat niet altijd soepel. Hij is fanatieker dan zij. Hij kan snel boos worden, Cholerisch: zegt hij zelf. Samen spelen vraagt soms meer beheersing dan met iemand anders spelen.

Over de club had hij ideeën. Meer afwisseling. Niet alleen paren, ook andere spelvormen. Iets meer concentratie. Minder praten. Hij had een jaar bij een sterkere club gespeeld en daar, zoals hij het noemde, “klop gekregen”. Leerzaam, maar ook vermoeiend.

Het gesprek sprong heen en weer, zoals dat gaat als iemand veel levens in één leven heeft gepropt: Parijs, Limousin, Rivièra, Costa Rica, Amsterdam. Werk, taal, kaarten, toeval.

Aan het eind van het gesprek moest ik weg. Ik ging bridgen. We spraken af dat we nog een keer koffie zouden drinken.

Ik trok mijn jas aan en liep de deur uit. Achter me bleef Philippe zitten, tussen zijn verhalen en zijn volgende afspraak.

Parijs zit in zijn accent. De Rivièra in zijn herinneringen. Costa Rica in het begin van zijn liefdesverhaal. En Amsterdam, de stad waar zij vandaan kwam, is uiteindelijk zijn plek geworden. Niet omdat het zo gepland was. Maar omdat sommige beslissingen niet uit plannen ontstaan, maar uit ontmoetingen.

